www.svoboda-news.com

75 років Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 74125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXV. Ч. 228. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 10-го ГРУДНЯ 1968 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, DECEMBER 10, 1968 No. 228. VOL. LXXV.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Понеділок, 9-го грудня 1968

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ЕЛЕКТ НІКСОН МАЄ повідомити в телевізії про склад цілого свого кабінету. Пресовий секретар Ніксона Роналд Ціглер заявив, що Ніксон в понеділок 9-го грудня скаже, коли він повідомить про склад свого кабінету. Це може бути вже у вівторок або середу, 10 або 11 грудня. Ніксон має вже вибраних членів свого кабінету, крім двох-трьох. Як кандидатів на державного секретаря називають Даглеса Діллона, Вілліяма Скрентона і Томаса Дюї; секретарем оборони можуть бути: сенатор Генрі Джексон і Кларк М. Кліффорд. Та найновіша вістка говорить про це, що на секретаря оборони Ніксон вибрав конґресмена з Вискансину Мелвіна Р. Лерда.

НОВОНАЙМЕНОВАНИЙ ГОЛОВА РАДИ Економічних Дорадників президента Ричарда Ніксона професор економіки Мишиґенського університету Пол МекКрекен заявив на пресовій конференції, що він не буде так часто старатися впливати на економіку країни за допомогою змін у фіскальній і монетарній політиці, як це роблено під час президентур Кеннеді і Джансона, чим спричиняли не стабільність в економіці, тільки непевність. Федеральна Рада в 1966 р. утруднила була кредити, і на початку 1967 р. їх влегшила. Це мало злий вплив на економіку, каже МекКрекен.

8 СПІВРОБІТНИКІВ ДЖАНСОНА ПЛЯНУЮТЬ писати книжки про свій побут в Білому Домі, коли залишать урядову працю в січні 1969 р. Сам президент Джансон плянує написати кількатомові спогади зі свого життя, в тому і з п'ятирічного побуту в Білолу Домі. Спогади збирається писати Бен Дж. Воттенберґ, який писав промови Джансонові, секретарка пані Джансон Елізабет Карпентер вже заповіла писання книжки про працю в Білому Домі. Дорадник президента у виховних і освітніх справах Даґлес Кейтер вже має контракт про друк своїх спогадів про працю з Президентом. Інші Джансонові співробітники, які мають писати спогади: Джозеф Каліфано, Волт В. Ростов, Джордж Ріді, Гаррі МекФерсон і Джордж Крісчен.

ТОВАРИСТВО ІМ. ДЖАНА БІРЧА 8-го грудня відзначило 10-річчя свого існування. Його заснував 8-го грудня 1958 року Роберт Велч, який з 11-ма іншими багатими людьми в домі багатої старої панни Маргарити Дайс в Міннеаполісі, Мінн., заснував Товариство, що взяло собі на ім'я Джана Бірча, який згинув у боротьбі проти комуністів. Тепер це Товариство має від 60,000 до 100,000 членів в 4,000 відділах, 450 книгарень із протикомуністичною консервативною літературою, на 100 стаціях 15-мінутову радіопрограму тижнево, видає книжки і протикомуністичні періодики, збирає річно коло 4.5 мільйона дол. прибутку з вкладок та з проданих книжок. Товариство не хоче бути масовою організацією. Ціль його поборювати комуністичну конспірацію.

АРМІЯ МАЄ ВЧАСНІШЕ ЗВІЛЬНИТИ 20,000 вояків Крайової Ґвардії і резервістів, які були покликані до військової служби в перших місяцях цього року. Нормально вони мали б служити в збройних силах 24 місяці, а будуть відбувати військову службу на 5 місяців коротше, деякі будуть звільнені вже 31-го жовтня 1969, а друга половина, це значить других 10,000, залишать службу 15-го грудня 1969. Зате армія збільшить число покликуваних до військової служби рекрутів в місяцях від березня до липня по 3,000 місячно, щоб викшколити вояків, що мають при кінці року зайняти місце звільнених.

У СВІТІ

УРЯД ЗСА ВПЕРШЕ В ІСТОРІЇ починає цікавитися справою основної реформи міжнародної монетарної системи, дозволяючи на більшу гнучкість при виміні різних валют. Покищо не дійшло ще до жадних кінцевих рішень тому, що незабаром республіканський уряд перебере владу, і тому, що переговори в цій справі ще в початковій стадії. За реформу дотеперішньої системи висловились з ентузіязмом Федеральна Резервова Рада та Рада Економічних Дорадників Президента.

ТРИ ІТАЛІЙСЬКІ ПАРТІЇ — Християнсько - Демократична, Соціялістична й Республіканська подали до відома, що вони добилися порозуміння в справі сформування нового коаліційного уряду Італії після 18-денної політичної кризи. Коаліція матиме видатну більшість в Палаті Послів і в Сенаті. Водночас із цим названі партії погодилися десиґнувати на прем'єра одного з провідників Християнсько - Демократичної Партії Маріяно Румора.

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ УРЯД ВИРІШИВ обмежити свободу подорожування арабів в окупованих Ізраїлем арабських областях. Декретом, що увійшов в силу з днем 8 грудня ц. р. арабам заборонено взагалі переходити з окупованих теренів на ізраїльську територію, зокрема відвідувати Єрусалим, арабський сектор якого був анектований після ізраїльсько - арабської війни. Відвідування міст на окупованих теренах буде можливе тільки за спеціяльними дозволами. Обмежено свободу подорожування внаслідок саботажів, здійснюваних востаннє арабами.

УРЯД ЙОРДАНІЇ ЗВЕРНУВСЯ до урядів інших арабських країн із закликом до спільної акції всіх арабських держав за визволення арабської території, що була окупована ізраїльськими військами в червні 1967 року.

В СТОЛИЦІ ПОРТУГАЛІЇ ЛІСБОНІ замкнено, після проголошення студентами страйку, вищий технічний інститут Лісбонського Університету й усунено від проводу правління діючого в цій школі студентського Союзу.

ПРЕДСТАВНИК НІКСОНА ВІЛЛІЯМ СКРЕНТОН конферує в столиці Йорданії Аммані з йорданським королем Гуссейном. Колишній губернатор Пенсилвенії Скрентон обідав з королем в його приватнім домі під столицею, де була присутня і королева, колишня англійська громадянка Тоні Ґарднер. Скрентон заявив на пресовій конференції, що арабські політики очікують зміни, яку має зробити Ніксон в закордонній політиці після того, як обійме владу. Яка це мала б бути зміна — Скрентон не знає.

ПОЯВИЛАСЯ НОВА ЧЕСЬКА КНИЖКА про совєтську інвазію в серпні місяці до Чехо - Словаччини. Цю книжку виготовив Історичний Інститут при Чеській Академії Наук. Ця праця — це відповідь на совєтське видання т. зв. „Білої книжки" і чеська збірка документів називається „Чорною книжкою", хоч її дійсний титул звучить „Сім днів в Празі". Ця праця появилася в обмеженому накладі, її роздано чеським інтелектуалам. Совєтські аґенти прибули до Праги три дні перед інвазією. Вони старалися знайти зрадників між чехами і словаками.

Президентський Комітет пропонує ґрунтовні зміни в комунікаційній системі

Вашинґтон. — Президент Джансон найменував був в серпні 1967-го року окремий 15-членний Комітет, який мав зайнятися реформою комунікаційної системи. Комітет очолює державний підсекретар в політичних справах Юджін В. Ростов. Цей Комітет виготовив проєкт про ґрунтовні зміни в комунікаційній системі цієї країни. Згідно з плянами цього Комітету треба б зорганізувати окрему аґенцію, яка була б під опікою Уряду і яка мала б монополь та передавання міжнародних вісток. Щоб поширити й поліпшити внутрішню комунікаційну систему комітет пропонує використати систему сателітів для передавання вісток в цій країні. Комітет пропонує об'єднання поштової й телефонічної служби з Вестерн Юніон Телеграф Компанії. Рекомендації цього комітет обіймають 450 сторінок. Ці рекомендації — це найбільші запропоновані зміни в комунікаційній системі від 1934-го року, коли комунікаційний закон, схвалений Конґресом дозволив Урядові вмішуватися в комунікаційну систему. Передбачають, що проєкт комітету викличе горячі дебати в 91-му Конґресі, коли буде йому предложений.

Республіканські губернатори проти президента Джансона

Палм Спрінгс, Каліфорнія. — Республіканські губернатори, зібрані на річній Конференції, одноголосно схвалили резолюцію, в якій виступила проти президента Л. Джансона за те, що він переводить такі зміни у федеральній програмі під час останніх місяців свого урядування в Білому Домі, які спричинять клопіт республіканському урядові президента Ніксона. Губернатори домагаються, щоб Ніксон після інавгурації припинив важливість цих заряджень Джансон, на так довго, поки новий уряд зможе виготовити свою власну програму. Новообраний голова Конференції Республіканських Губернаторів каліфорнійський губернатор Роналд Ріґен заявив на пресовій конференції, що переведені Джансоном зміни відносяться до справ добродійних, автострад та робітничих програм. Ріґен заявив, що запропоновані зміни в ділянці добродійности секретарем здоров'я Вільбуром Дж. Когеном збільшили б каліфорнійський стейтовий бюджет принаймні на 40 мільйонів долярів річно. Ріґен сказав, що схвалена губернаторами резолюція „корисна для нового уряду".

11 телескопів на Летючій Обсерваторії досліджуватимуть зорі в космосі

Кейп Кеннеді, Флорида. — ЗСА в суботу о год. 3.40 по пол. з успіхом випустили за допомогою ракети Атлас-Кентавр космічний корабель, на якому знаходяться 11 телескопів. Ці телескопи мають досліджувати ті зорі в космосі, яких із Землі не можна бачити за допомогою найсильніших телескопів. Представник Космічної Адміністрації заявив, що випущення було дуже добре. Телескопи почнуть працювати аж за кілька днів, бо такий є плян. Коли ця Летюча Космічна Обсерваторія виконає своє завдання, то це буде такий важливий крок в астрономії, який був тоді, коли Ґалілей вперше подивився в телескоп. Космічний корабель з телескопами кружлятиме на висоті 489 миль понад Землею. Космічний корабель вможливить астрономам подивитися на ті зорі в космосі без тих перешкод, які створює атмосфера, що є над Землею. Астрономи сподіваються відкрити численні нові зорі, яких не можна бачити з Землі, та встановити хемічні прикмети тих зір в тій цілі, щоб пізнати, як вони виникали і як вони зникають. Телескопи матимуть таку докладність, що зможуть при швидкості космічного корабля 16.000 миль на годину нотувати віддаль правого ока від лівого на людській голові на віддалі 500 стіп. Телескопи будуть звернені на ультрафіолетове світло, яке видають „нові" зорі, що молодші за 100.000 років.

В Києві відбулися наради керівників партій і урядів Чехо-Словаччини і Совєтського Союзу

Прага. — В суботу і в неділю 7 й 8 грудня ц. р. в столиці Української ССР Києві відбулася дводенна конференція керівників партій та урядів СССР і ЧССР в справі дальшої, нормалізації" в Чехо-Словаччині. Совєтський Союз репрезентували під час цієї конференції перший секретар КПСС Леонід Брежнєв, прем'єр СССР Алексей Косиґін, голова Верховного Совєту СССР Микола Підгорний та перший секретар Комуністичної Партії України Петро Шелест. Чехо-словацька партія й уряд були представлені першим секретарем КПЧ Олександром Дубчеком, президентом ЧССР Людвиком Свободою, першим секретарем словацької партії Ґуставом Гусаком та членом президії ЦК КПЧ Люмоміром Струґалем. Повідомлення про зустріч проголошено щойно після того, як Дубчек і його колеґи вернулися до Праги. Про зміст розмов й обговорюваних в Києві справ не сказано в офіційному комунікаті, про зустрічі нічого. Згадано тільки, що розмови відбувалися „в щирій атмосфері і в дусі приятельства і дружби". В політичних колах думають, що головною темою розмов була справа створення нового чехо-словацького уряду, що мав би перейняти владу водночас із формальним утворенням чеської і словацької федерації в дні 1 січня 1969 року. Крім того в Києві мали обговорювати також справу дальшої „нормалізації" в ЧССР, зокрема важкої економічної ситуації Чехо-Словаччини, в якій вона опинилася після совєтської окупації. На думку деяких політичних коментаторів, однією із контроверсійних справ, які були обговорюванні в Києві, було питання совєтського втручання у внутрішні справи Чехо-Словаччини, особливо ж поширювання в ЧССР видаваного совєтськими окупаційними військами часопису „Зправи", в якім гостро атакується нібито надто лагідну політику чехо-словацького комуністичного режиму у відношенні до внутрішньої „контрреволюції" в ЧССР.

Віце-президент Південного В'єтнаму прибув на переговори до Парижу

Париж. — 8-го грудня до Парижу прибув літаком віце-президент Південного В'єтнаму Нгуєн Као Кі, який провадитиме нагляд над працею південно-в'єтнамської урядової делеґації в переговорах з Північним В'єтнамом. На аеродромі Орлі він зробив кілька заяв, у яких висловлює своє невдоволення з дотеперішніх переговорів між ЗСА і Північним В'єтнамом, що розпочались ще в травні місяці. Коли Као Кі прибув з дружиною і кількома урядовими представниками до будинку, призначеному йому для мешкання, з натовпу пролунали голоси „Звільніть Ганой!" На це віце-президент, 38-річний колишній бойовий пілот, відповів: „Ви говорите про звільнення Ганою. Я готовий на це".

Проф. Гнат Мартинець, видатний педагог і діяч, помер у Мюнхені

Мюнхен. — У четвер, 5-го грудня ц. р. тут помер на 87-му році життя видатний український педагог і громадський діяч, св. п. проф. Гнат Мартинець. Похорон заповіджено на понеділок, 9-го грудня. Св. п. проф. Г. Мартинець народився 1882-го р. Під час першої світової війни, за австро - угорської окупації (1915-1917) був посадником Володимира Волинського та одним з організаторів українського шкільництва на Волині, в рр. 19-18-19 був повітовим комісарем ЗУНР у Снятині, а опісля, за польської окупації, відомим культурно - освітнім діячем у Самборі. Від 1944-го року перебував на еміґрації в Німеччині. Був довголітнім головою Головної Ради Української Медично - Харитативної Служби, почесним головою Українського Християнського Руху та провідним діячем багатьох інших установ. Був Лицарем - Командором Ордену Св. Сильвестра Папи.

СТОРІЧЧЯ „ПРОСВІТИ" ВІДЗНАЧЕНО УРОЧИСТИМИ ЗБОРАМИ УККА І СХВАЛЕННЯМ ЗВЕРНЕННЯ ДО ГРОМАДЯНСТВА

Ню Йорк. — В суботу 7 грудня ц. р. напередодні 100-річчя з дня заснування „Просвіти" у Львові, що припадало на 8 грудня, тут у великій залі Українського Інституту Америки відбулося — після закінчення ділового засідання Екзекутиви УККА — урочисте відзначення столітнього ювілею „Просвіти". В урочистості взяли участь, крім членів Екзекутиви й Політичної Ради УККА, також запрошені, як почесні гості, члени останніх Виділів „Просвіти" і екзекутивні працівники її головної канцелярії. Довершили відкриття цієї святочної частини засідання президент УККА проф Лев Добрянський та екз. віце-президент УККА Йосип Лисогір, який передав провід віце-президентові Впр. о.шамб. Мирославові Харині, підкреслюючи, що відбувається ця урочистість головним чином заходами директора Канцелярії мгр. Івана Базарка. В дальшому слідували дві доповіді УККА: о. шамб. М. Харина говорив про ролю „Просвіти в утривалюванні української національної свідомости і д-р М. Стахів виголосив доповідь про культурно-освітню діяльність української іміґрації в ЗСА. З черги від колишніх членів Головних Виділів „Просвіти" виступили з доповідями ред. Богдан Кравців та д-р Ярослав Падох. Перший закликав вшанувати пам'ять останніх трьох голів „Просвіти" професора Мих. Галушинського, д-ра Івана Брика та о. дир. Юліяна Дзеровича, як також довголітніх організаторів „Просвіти", що померли на еміґрації в ЗСА: Володимира Гафтковича, Дмитра Квасниці й особливо ж Володимира Татомира, який був засновником „Молодої Просвіти" у Філядельфії. Редактор Б. Кравців підкреслив теж заслуги працівників Головної Канцелярії „Просвіти", репрезентантом яких назвав присутню на залі довголітню бібліотекарку „Просвіти" пані Наталію Дорошенко - Савченко. В дальшому доповідач висловив побажання, щоб сторіччя „Просвіти" відзначити з одного боку виданням наукової історії цієї установи, з другого, історії просвітного руху в ЗСА. Д-р Ярослав Падох дав у своїй доповіді короткий перегляд подій, що попередили останні загальні збори „Просвіти" у Львові й історію їх відбуття, як також репресій польського уряду у відношенні до „Просвіти". Останнім виступив на урочистості, в заступстві хворого заслуженого просвітного діяча Закарпатської України дир. Августина Штефана кол. прем'єр уряду Карпатської України Юліян Ревай, який подав короткий огляд постання й

(Закінчення на стор. 3-ій)

М. Грицков'ян переобраний на голову Т-ва кол. Вояків УПА ім. ген. Тараса Чупринки

Ню Йорк. — В залі Дому ОУВфронту, прикрашеній емблемою УПА та бюстом ген. - хор. Тараса Чупринки, роботи М. Черешньовського, відбувся 7-8 грудня 13-ий з черги З'їзд Товариства колишніх Вояків УПА ім. Т. Чупринки в ЗСА, в результаті якого Мик. Грицков'ян був переобраний на голову Т-ва. Після реєстрації крутило 40 делеґатів і в присутності багатьох гостей вибрано Президію під кер. інженера С. Голяша, яка керувала працею З'їзд. Головна Управа на чолі з М. Грицков'яном, її члени, представники Контрольної Комісії і Товариського Суду та представники 9 Відділів і Делеґатур склали звіти з проробленої майже за три роки праці, що були потім продискутовані, а уступаючій Управі уділено абсолюторію. За звітову каденцію Суспільна Опіка цього Товариства видала тільки на допомогу, головно в Польщі і в Україні, 4 000 долярів, зібраних між членством та жертвенною громада-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Голос Івана Панчука має силу 184,000 голосів виборців

Батл Крік, Миш. — Третій конґресовий дистрикт віддав 98.000 голосів за кандидатуру Ричарда Ніксона, 68.000 голосів за Гюберта Гомфрі і 18.000 за Джорджа Воллеса. Однак, леґально всі ті голоси є довірені демократові, адвокатові з фаху, вибраному електорові Іванові Панчукові, який 16-го грудня поїде до Лансінґу, столиці Мишиґен, щоб там віддати свій електорський голос від Третього конґресового дистрикту. 21 електор буде голосувати від імени 3-ох мільйонів 300 тисяч виборців з того стейту. Висліди їхнього голосування повезе стейтова делеґація 6-го січня до Вашинґтону, Д. К., для офіційного підрахунку. Електорів вибирають на стейтовій конвенції партії. — Це почесний вибір, без жадної оплати, але він виявляє велике довір'я партії до свого члена й діяча. Адв. Іван Панчук, якому тепер 64 роки, народжений в Канаді, син українських іміґрантів, належить до Демократичної партії від 1930 р. Він був делеґатом на партійну конвенцію в Лос Анджелесі у 1960 р., котра висунула кандидатуру пок. президента Дж. Ф. Кеннеді на президента ЗСА. І. Панчук був одним із співзасновників і першим головою ЗУ-

Адв. Іван Панчук

АДК-у, він написав розвідку „Заповіт Т. Шевченка", що вийшла у виданні „Свободи". Хоча він віддасть свій електорський голос, як льояльний член партії, за кандидатів - демократів — Гомфрі-Москі, однак — як це інформує місцева американська преса — вважає, що вже прийшов час зреформувати електорську систему виборів і дати змогу виборцям голосувати безпосередньо за кандидатів. Адв. Іван Панчук вважає, що треба буде ще від 8 до 10 років, доки настане ця зміна, адже для цього потрібно масової підтримки Конґресу й народу та відповідної зміни в Конституції ЗСА.

ЄПИСКОПИ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ І ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКОВ НА ПРЯШІВЩИНІ ЗАКЛИКАЮТЬ ВІРНИХ ДО МИРНОГО СПІВЖИТТЯ І ВЗАЄМНОЇ ДОПОМОГИ

Пряшів (НН). — В другій половині листопада цього року Єпископи Греко-Католицької і Православної Церков на Пряшівщині звернулись спільним закликом-заявою до вірних цих обох Церков, закликаючи їх до взаємної любови і пошани та мирного співжиття і взаємної допомоги. Як відомо, Греко - Католицька Церква на Пряшівщині, яка нараховувала біля 300 парафій, була в 1950 році насильно зліквідована, а її вірні підчинені Православній Церкві в ЧССР. Греко - католицьких священиків переслідувано, а єпископи Петро Гойдич (помер у в'язниці) та Василь Гопко заарештовані. Коли з початком цього 1968-го року в ЧССР почався процес лібералізації, Преосв. Гопка звільнено з в'язниці і він підніс справу відновлення Греко-Католицької Церкви, що й вкоротці започатковано. При цьому в поодиноких парафіях прийшло до жалюгідних випадків боротьби за виключне право користування храмами. Щоб припинити цей стан боротьби, в яку вже вмішалися світські власті, представники обидвох Церков відбули в Кошицях спільну нараду та проголосили спільну Заяву, також при участі Римо-Католицької Церкви в Східній Словаччині. Заяву підписали — за Греко-Католицьку і Римо-Католицьку Церкву: Єпископ Василь Гопко та д-р Штефан Уйгелі і д-р Ян Мурін та капітулярний вікарій Штефан Ондерко, а за Православну Церкву: Митрополит Доротей та Єпископи Николай і Кирило. Текст цієї заяви, яку розіслано до всіх парафій, подаємо нижче в перекладі зі словацької мови на українську:

ЗАЯВА ПРЕДСТАВНИКІВ ЦЕРКОВ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ Й ПРАВОСЛАВНОЇ ПРИ СПІВУЧАСТІ РИМО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ НА СХІДНІЙ СЛОВАЧЧИНІ

Дорогі Миряни! Найперше вітаємо Вас нашим християнським привітом: „Слава Ісусу Христу!" А якщо йдеться нам про Його славу, то хочемо й маємо так діяти, як Він наказував і як Він діяв. Ісус Христос це Вічна любов, а тому керовані любов'ю маємо справедливо підходити до вирішування спірних питань, що виринули в ділянці релігійного життя обох Церков. Релігійна нетерпимість як тепер так і в минулому завжди виходила й виходить на шкоду Церкві й вірянам. Тому в нинішній час, коли всім нам стільки залежить на мирному співжитті всього людства, мусимо цей мир внести в першу чергу до наших сердець, родин, сіл, округ, країн і зокрема до наших парафій; а щоб ми могли мирно жити поміж собою, пам'ятаймо про слова нашого Господа Ісуса Христа, що говорив своїм апостолам: „Заповідь нову даю вам, щоб ви любилися взаємно, як я вас любив, щоб і ви любили один одного. З того пізнаватимуть вас усі, що ви мої ученики, коли матимете любов один до одного".

Дорогі вірянин! Представники обох Церков Греко-католицької й Православної, виходячи з ситуації, яка витворилася по багатьох селах і парафіях нашого Східньо-словацького краю при направі кривд і викривлень, що їх було спричинило насильне вмішання в життя Греко-католицької церкви 1950 р., а які заторкнули священиків і мирян цеї Церкви, керовані тепер намаганнями направити кривди, полагодити спори й нормалізувати релігійне життя по наших парафіях, шануючи свободу віровизнання на основі конституції ЧССР, підтримані постановами II Ватиканського собору про екуменічне співжиття, рішились видати спільно цей заклик до вірян обох Церков.

Доволі було кривд, переслідувань і неспокою в минулому, але й сучасність не така, якою б ми її хотіли мати в релігійному житті. Трапилися випадки, що миряни в багатьох місцях самі хочуть вимірювати собі свою справедливість своєвільно, і то не по думці християнських засад, але радше за словами: „Око за око, зуб за зуб!" Якщо б ми хотіли так поступати, тоді не лиш віддалюємося від прикладу Вічної любови, алеж увійдемо і в конфлікт з законами нашої країни. Це собі слід усвідомити!

Найперше хочемо внести мир у розбурхані думки скрізь там, де живуть поруч себе миряни різних віровиз-

(Закінчення на стор. 3-ій)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 5, 1917 — authorized July 31, 9118.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Забагато дорадників

Міжнародна Асоціяція для Культурної Свободи з централею в Парижі, яку „Н. И. Таймс" характеризував, як „коаліцію ліберальних мислителів з різних країн", зорганізувала на форумі Принстонського університету конференцію під гаслом „З'єднані Стейти, їх проблеми, образ і великий вплив у світі". У конференції беруть участь коло ста осіб, між ними багато з відомими у широкому світі іменами, як кол. заступник державного секретаря Джордж Болл, один з найближчих дорадників покійного президента Джана Кеннеді проф. Артур Шлезінґер, колишній асистент през. Джансона в справах крайової безпеки Мек-Джордж Банді і інші, а із закордонних учасників — кол. професор економії в Каліфорнійському університеті, який зрікся був американського громадянства, щоб вернутися до своєї рідної Греції і там стати міністром економії — Андреас Папандреу.

Як проголошено на початку цієї конференції — її ціллю є передискутувати найважливіші сучасні міжнародні проблеми, щоб прислужитись новому Урядові президента Ричарда Ніксона в зформуванні його закордонної політики. На перший погляд — доцільна й похвальна імпреза, логічна з уваги на зміну американського Уряду та вірогідні зміни в закордонній політиці З'єднаних Стейтів. Беручи на увагу цей історичний момент, американські й закордонні фахівці міжнародних справ неначе самі зголосили свої послуги новому Президентові. Але, придивившись політичному обличчю учасників, приходиться ствердити, що зібрались там не тільки „ліберально думаючі" діячі, але власне найбільші противники Ричарда Ніксона, з-посеред яких дехто активно поборював його в останніх президентських виборах. Ось так, Джордж Болл зрікся свого становища, як амбасадор ЗСА в Об'єднаних Націях, з одвертим бажанням активізуватися у виборчій кампанії в користь Гюберта Гомфрі, або голова організації Американці для Демократичної Акції Джан К. Гелбрейт, який тільки під кінець виборчої кампанії проголосив заклик в користь Гюберта Гомфрі, бо, зрештою, він і названа його організація були палкими прихильниками куди лівішого сенатора Джорджа МекКарті. До таких самих діячів на лівому крилі Демократичної партії належить Рой Інніс, директор муринського Конґресу за расову рівність, для якого найбільша муринська організація в Америці, Крайова Асоціяція для поступу кольорових людей з її головою Роєм Вілкінсом — занадто „права".

Публіцист Вілліям Баклі слушно звертає увагу на те, що це — ненормальне явище, коли люди, які противилися виборові Ричарда Ніксона, тепер зібрались, щоб стати його дорадниками. Малий конкретний приклад, як дехто з учасників тієї конференції уявляє ту „добру" американську закордонну політику, подав згаданий вище Андреас Папандреу, який таврував ЗСА за їх ніби сприяння теперішньому урядові в Греції, що його він називав „реакційним" і „фашистським". Що більше, він закидав З'єднаним Стейтам, що це вони властиво завинили в тому, що 21 квітня мин. року військовики перевели в Греції переворот, звернений проти партійництва, яке погрожувало анархією тій країні з найбільшою користю для комуністів, що підтримували кол. прем'єра Георга Папандреу і його сина — Андреаса. На такий закид вже й Джордж Болл обурився і різко відповів, що не можна винуватити ЗСА за всі у світі перевороти, які не подобаються опозиції в даних країнах.

Конференція у Принстоні має, очевидячки, на цілі пригадати новообраному Президентові існування в Америці й поза нею табору ліберальних інтелектуалів, які теоретизують на тему „еволюції" комунізму, палко вірять в Об'єднані Нації, в „добру волю" Кремлю, дораджують Америці роззброюватись, щоб цим переконати Москву й Пейпінґ в своїй миролюбності, гостро виступають в обороні кривджених муринів в Родезії й Південній Африці, але не бачать кривдження неросійських народів в СССР, ба — не визнають взагалі, що СССР це колоніяльна імперія.

Можна дуже сумніватися в практичній вартості тієї Принстонської конференції. В ЗСА настав зворот „направо", і той процес продовжується. Ричард Ніксон переміг власне завдяки цьому зворотові. Було б нісенітницею думати, що він може у своїй закордонній політиці користуватися порадами тих, які власне потурають зростові впливів імперіялістичного комунізму. Коли навіть Джордж Кеннан висловився, що він думає, що Ніксон „врятує Америку", то напевно це станеться не за порадами професорів Шлезінґера і Папандреу.

„УРОЖАЙ" НА КОМУНІСТИЧНІ СЕКТИ

Мюнхен. — Як кожний рух, заснований на „непомильній" ідеології, світовий комунізм переживає глибоку кризу. Одні називають це „кризою зросту", але будемо ближче до правди, коли означимо це як ознаку розкладу.

Комуністична ідеологія, створена Леніним, має свої „догмати" і своїх викладачів — „архиєреїв" догматів. Ленін написав у 1921 р. 21 пункт, як умови вступу комуністичних партій до Комуністичного Інтернаціоналу. Він хотів підпорядкувати наказам Москви компартії всього світу, створити єдину революційну армію. Хто не визнавав цих пунктів, той був проголошений за „зрадника пролетаріяту", і таких Москва трактувала як „єретиків".

Сталін ще тугіше зав'язав петлю на шиях „братніх партій". Коли була потреба, він фізично нищив провідників закордонних комуністичних партій, що шукали притулку в СССР, тікаючи від переслідувань у своїх країнах.

Відомо, наприклад, що Сталін, готуючись до ліквідації Польщі разом з Гітлером перед другою світовою війною 1939 р., винищив майже всіх провідників польської компартії, що були в СССР.

Ґомулка, тепер ішній „бос" у Польщі, не попав у цю криваву „чистку" завдяки тому, що сидів у тюрмі „буржуазно - шляхетської Польщі.

Після другої світової війни число комуністичних партій у світі збільшилося. Керувати ними з Москви вже неможливо. Не має змоги Москва поставити перед суд „ревізіоніста" Тіта або — „догматика" Мао Тсе-тунґа.

Тіто, очевидно, не думає ширити свій „ревізіонізм" в інших країнах. Але Мао, володар 700 мільйонів „синіх комах", має великі амбіції. Проти Москви — „Третього Риму" він творить свій „Четвертий Рим" у Пейпінґу. Він створив свої власні „догмати", які надруковано всіми мовами світу у відомій „червоній книжечці".

Мао має в різних країнах свої секти, що звуть себе „марксистами - ленінцями". Партії китайської орієнтації вже діють з більшим або меншим успіхом у Сіямі, в Синґапурі, в Мехіко, в Парагваї, Австрії, Бельгії, Перу, Портуґалії, Еспанії, Швайцарії, Новій Зеляндії, Маляйзії, Мадаґаскарі, Італії, Колюмбії, Ливані, Індії, Франції, Еквадорі, Цейльоні, Австралії, Альбанії.

Ці партії „китайської віри" завзято аґітують проти компартій „московської віри". За комуністичним правилом — „ціль виправдує засоби" — комуністи ворожих сект доносять поліції своїх держав на противників, щоб їх „зліквідувати". Само собою, це велика поміч органам, що ведуть боротьбу з небажаними елементами.

В Німецькій Федеративній Республіці Комуністична партія Німеччини була заборонена 14 років тому, і її провідник Макс Райман мусів тікати в совєтську зону. Тепер він вернувся, бо присуд на нього законним способом утратив свою важність, як передавнений.

Поки Райман був „на вигнанні", в Західній Німеччині створено „Німецьку комуністичну партію", прихильну до Москви. Вона заявила, що визнає конституцію Західньої Німеччини, і тому дістала дозвіл діяти в цій країні. Райман збирається відновити свою „Комуністичну Партію Німеччини" і, коли дістане дозвіл, то, очевидно, настане об'єднання НКП і КПН.

Ця леґалізація комуністів московської орієнтації у Західній Німеччині заохотила також комуністів „китайської віри" до активности, і вони створили свою „Комуністичну партію Німеччини — марксистів-ленінців". Ця КПН (МЛ) видає у Гамбурзі свій часопис „Червоний Ранок" і веде пропаґанду проти Москви і Ульбрихта — диктатора східньої зони Німеччини. В „Червоному Ранку" називають Ульбрихта „зрадником", а його партію — „бандою".

„Червоний Ранок" не має багато прихильників, але провідники КПН (МЛ) сподіваються, що до неї вступлять молоді люди із так званої „позапарляментарної опозиції". В листопаді ці люди влаштували в Берліні демонстрацію, виголошуючи: „Імперіялізм — совєтський ревізіонізм — головні вороги всіх народів!".

В заклику до створення КПН (МЛ) читаємо: „Чим відрізняється совєтський менаджер з літньою і зимовою дачею від західнього капіталіста з казковою віллою біля Лаґо Маджоре?"

Між ними—пишуть „марксо - ленінські" комуністи, — є тільки та різниця, що перший на полюванні п'є горілку, а другий — віскі...

Очевидно, ця „братовбивча" полеміка між комуністами не шкодить Німецькій Федеративній Республіці.

П. А.

СІРА ТЕМНЬ...

Сіра темінь, як попіл пожеж,
Опускається стиха на море,
А вгорі, крізь імлу золотаву,
Загоряються перші сузір'я.

Хай триває глибоке мовчання,
Хай ніщо тишини не порушить:
Я сьогодні прощаюся з вами,
Рідні зорі північного неба.

Надивитися хочу востаннє
На сузір'я Великого Воза
І всією душею сприйняти
Тихе сяйво Полярної Зірки.

Ми розстанемось, може, навіки.
Будуть інші зірки наді мною,
Та не зможуть вони заступити
Чар північного рідного неба.

І не раз я у зоряні ночі
Буду тужно на північ дивитись:
Все шукатиму Лебедя й Ліру
У сузір'ї Великого Воза.

ІГОР КАЧУРОВСЬКИЙ
Буенос Айрес

МЕРТВІ ДОГМАТИКИ

„Кляси замість нації" — так коротко можна зформулювати настанову ЦК КПСС щодо національного питання. Настанова не нова, адже ще й демаґоґічний „творець соціялістичної держави" Ленін твердив, що, мовляв, не можна поняття нації „будувати на штучному абстраґуванні протиріч між клясами, які ту націю творять". Це, між іншим, одна з причин, чому комуністи так ненавидять великого українського історика акад. М. Грушевського, який доказав, що український народ не поділений на кляси, а єдиносуцільний.

Московська „Правда" з 26 листопада у статті „Про національну єдність, справжню і вигадану" писала: „Клясовий аспект суті нації мусить постійно і завжди бути на першому пляні, тим більше, що в нашу епоху ідеологи буржуазії та різного роду опортуністи свої атаки на соціялізм найчастіше провадять під прапором „надклясової єдности нації", намагаються замінити клясову боротьбу — боротьбою національною".

Чи треба доказувати абсурдність і заскорузлість такого твердження? Навіть побіжний огляд життя людей у вільних країнах світу показує, що в жадній країні немає ніякої клясової боротьби: американське село навіть зовнішністю майже не різниться від містечка; американський фармер має таке ж авто, що й американський робітник чи інтеліґент; американські капіталісти платять державі дуже високі податки, які значною мірою йдуть на народні потреби. Подібне і в інших країнах вільного світу.

Але в Бельгії конфлікти назрівають між вальонами і фляманцями, себто не між клясами, а між народами, точніше — націями: фляманці домагаються й собі однакових прав. В Еспанії домагається більших культурних прав гірське плем'я басків. У Канаді — французи, у Великобританії — шотляндці, у Польщі — українці та білоруси і т. д.

Неймовірна річ знайти десь в Америці робітника і фармера — представників двох кляс, — які завели б між собою суперечку на клясовому ґрунті! Але на расовому ґрунті непорозуміння тут є, і їх стараються направити всі, від федерального Уряду до звичайних громадян.

Осліплі в непогамованому бажанні втримати імперію, кремлівські керівники не хочуть бачити світової правди, ані розвитку подій. ЦК КПСС хапається за „вчення" про клясову боротьбу, бо лише на такій базі може „оправдувати" збереження тюрми народів СССР і всього „соціялістичного комонвелту". Мовляв, робітнича кляса — це аванґард кожної нації, а аванґардом робітничої кляси є комуністична партія. Таким чином, Центральний Комітет комуністичної партії СССР, фактично ж група росіян, можуть нібито пояснити необхідність „диктатури пролетаріяту", яку від імени робітничої кляси виконує і здійснює комуністична партія...

На оправдання русифікації та нівеляції неросійських націй у самому Совєтському Союзі ЦК КПСС висунув поняття „Совєтський народ" „Совєтський народ — це нова, небачена ще в історії інтернаціональна спільнота, — заявляє „Правда", і пояснює: — Совєтський народ це не якась нова нація і не конґльомерат націй, а інтернаціональна співдружність понад 100 націй і народностей, вільних від соціяльних і національних антаґонізмів, від недовір'я і ворожнечі.

Що означає насправді ота „співдружність"? Відповідь на це дали вже мільйони, що їх знищила Москва за останнє півстоліття, дають її й молоді українці в концтаборах Мордовії, дає І. Коляска в своїй документальній книжці про русифікацію України, дають білоруські молоді інтелектуалісти, котрі домагаються права на рідну мову білоруського народу в Білорусі...

Чому з'явилась у „Правді" стаття „Про національну єдність, справжню і вигадану"? Москва бачить, що з усіх сторін підіймаються національні домагання, навіть в самому СССР. Ось чому в цій статті червоний Китай зараховано до „лівого опортунізму, який став на позиції жахливого націоналізму і шовінізму"; до „правих опортуністів" зараховано багатьох діячів Чехо - Словаччини, які висунули гасло „повної національної єдности"; „деякі братські комуністичні партії" обвинувачується в тому, що у них поєднується „правий опортунізм з лівим".

Почуття нервовости викликають у Москві навіть гасла типу „нехай вже буде й соціялізм, але — національний". Націоналістично-шовіністична Росія, останній душитель народів і націй на земній кулі, почуває себе загроженою й підмінованою власне національними силами, як іззовні, так і всередині. І це тому в названій статті читаємо:

„Жадна комуністична партія не може залишитись дійсно марксистсько - ленінською і виконувати ролю аванґарду в будівництві соціялізму, якщо вона не ство-

(Закінчення на стор. 3-ій)

НІКСОН ПРОПОНУВАВ ГОМФРІ МІСЦЕ В УРЯДІ

Ню Йорк. — Пресовий речник новообраного президента Ричарда Ніксона Роналд Зіґлер потвердив, що Ніксон запропонував був віце-президентові Гюбертові Гомфрі, своєму суперникові в минулих президентських виборах, становище амбасадора в Об'єднаних Націях. Гомфрі відмовився, заявивши, що він хоче вернутися до свого рідного міста Міннеаполісу. Гомфрі взагалі відмовився від будь-якої державної посади.

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редаґує: Д-р Михайло Данилюк

КЛІНІЧНИЙ ВИПАДОК: СЕРЦЕВИЙ НАБРЯК

Історія. 67-літня пані Б. не мала особливої медичної історії, за винятком операції сліпої кишки в ранньому віці. Протягом останніх двох десятків років вона постійно грубшала, і її вага доходила вже до ста вісімдесяти фунтів. Шість місяців вона відчувала трудність у диханні при швидкій ході і при сходженні сходами; іноді після їди завважувала серцеві перебої. Не було ніяких болів у грудях, не було кашлю. Ранком вона почувала себе краще, як увечері. Після будь - якого напруження, зокрема під час звичайної хатньої роботи, швидко втомлювалась. Останні лікарські оглядини, проведені рік тому, не виявили нічого особливого, крім високого тиснення крови.

Протягом останніх двох тижнів пані Б. завважила підпухання ніг, яке виявлялось у другій половині дня, посилювалось увечері, а наступного ранку майже зникало. Їй стало важче ходити, вага збільшилась на 15 фунтів, вночі вона прокидалась, бо трудність у диханні появлялась не тільки під час ходи, але й в ліжку. Найкраще вона почувала себе сидячи. Перебої серця із прискоренням пульсу ставали щораз частішими, тривали по кілька годин, і лише абсолютний спокій приносив полегшу. Також появився невиразний кашель. Пані Б., думаючи, що має звичайну застуду, лікувала себе домашніми засобами.

Одного ранку дихати стало їй дуже тяжко, шкіра посиніла, і вона мала враження, що душиться. Лікар відправив її до шпиталю.

Оглядини. Колір шкіри пацієнтки був сіро-синій, нігтів майже фіялковий. Дихала вона до 40 разів на хвилину. Пульс давав до 120 ударів на хвилину і був нерегулярний. Тиснення крови виносило лише 190/90. В легенях чути було мокрі хрипи по обох сторонах. Печінка була побільшена, але безболісна, ноги підпухлі майже до колін. Стопи були сильно набряклі, і, коли їх придушувати пальцем, залишалась глибока ямка.

Шумів у серці не було. Електрокардіограма показала фібриляцію — надмірну кволість серцевого м'яза, який працював останніми зусиллями, коли пенсуючи швидкістю ударів потребу перепомповування крови в легені і з легень у кровоносну систему. Рентґенівське просвітлення легень виявило сильний набряк обох їх сторін, а в лівій стороні — вільну воду, яка не давала легені розширятись при віддихові. Лябораторійні аналізи не розкрили нічого особливого.

Діягноза. Акутна неспроможність серцевого м'яза з набряком внаслідок артеріосклеротичних змін.

Лікування. Пацієнтку приміщено у відділ інтенсивного лікування, а її ліжко достосовано для найвигіднішого віддихування. Основним завданням лікарів було поповнити недостачу кисню, якого набряклі легені не могли постачати, і врегулювати працю серця, не допускаючи до цілковитої затрати ритміки і сили помпування. Отже встановлено посилений доплив кисню з відповідною вогкістю, а дожильно введено відповідну кількість дигіталісу. Ще того ж ранку введено певну кількість сечогінних препаратів, щоб нирками видалити з організму надмір рідини.

На щастя пацієнтки, вона реаґувала на ліки добре, і вже протягом шести годин її серце працювало ритмічно, пульс обнизився до 90 ударів, тиснення крови піднеслось до 140/90. Протягом перших 12 годин вона втратила три літри рідини, в наступних 24 годинах — ще три літри. Опухлість на ногах почала зникати, легені працювали краще.

За десять днів лікування пацієнтка втратила 14 фунтів ваги, які були фактично водою, і на п'ятий день почала ходити. Працю серця врегульовано в відповідною щоденною дозою дигіталісу, а відхід сечі — ліком, що поліпшує працю нирок. Вона була ввесь час на дієті з малою кількістю соли.

В кінці другого тижня пані Б. залишила шпиталь, маючи заживати щоденно ті самі ліки і додержуватись дієти з обмеженою кількістю соли. Їй рекомендовано заживати штучну сіль, яку можна набути в кожній харчовій крамниці.

Дискусія. Пані Б. була б уникнула близького до смерти стану, коли б ще кілька місяців тому пішла на перевірку, бо вже тоді лікар виявив би симптоми кволости серця. Наглого набряку легень не було б, бо відповідні ліки підтримали б працю серця. Також, якби пані Б. дала себе перевірити, коли появилась опухлість на ногах, вона уникнула б грізного стану.

Не маючи в минулому ніяких хвороб, які пошкодили б серце, все ж можна допустити до розвитку недуги серцевих м'язів та судин. У випадку згаданої пацієнтки — ці недуги постали внаслідок надмірної ваги і високого тиснення крови. Склеротичні зміни в серцевих судинах пішли так далеко, що вони перестали постачати м'язам достатню кількість кисню, і м'язи поступово кволіли, аж поки не відмовились ритмічно працювати. Внаслідок кволости серце перепомпову в а л о щораз менше крови по цілому тілі, і врешті рідина окупувала тканину легень.

Трудність у диханні, опухлість ніг, що побільшується вдень, а зникає ранком, легка втомлюваність при виконуванні будь - якої фізичної праці, часті перебої серця — основні симптоми, які мусить дослідити лікар, щоб встановити, чи є вони наслідком кволости серця чи іншої причини.

У випадку п. Б., коли б вона чекала ще кілька годин, врятувати її було б неможливо.

СВОБОДА ЦІНИ НЕ МАЄ

Ярослав Гайвас

(11)

Тільки вийшли з хати різке гірське повітря обвіяло нас, і стало приємно. Нові сили у відпочилому тілі робили дорогу легкою. Але так було тільки з початку. Луців під гору йшов так само швидко, як рівним плацм, а мені це не було так легко. Іван ішов на кінці. Хоч він недомагав на груди, серед верхів ставав зовсім іншою людиною. Він посувався, як кіт, тихо й легко і тільки час від часу підганяв мене: „Іди, йди скорше, бо час біжить, а дорога далека..."

У легких міських черевиках, які набирали воду з кожної калюжі, в довгому плащі, що його поли плуталися поміж ногами, я аж сам собі дивувався, як після стількох років різних пригод вибрався неначе справжній міщух. Ще гірше давалося взнаки сходження вниз. Вони обидва ні разу не поковзнулися, а мені неначе дорогу вимастив хтось олією, така була ховзька. Єдиною потіхою були передишки й наслухування. Мої компаньйони лягали, прикладали наперед одно, а потім друге вухо до землі й часом нашіптували: „звір іде..."

Врешті зачорніли перед нами якісь садиби. Провідник поінформував, що граничники заходять сюди тільки вдень. А після того стрімко угору, як на стіну.

Врешті вийшли на хребет. Кругом непрохідна стіна лісу. Як тут знайти стежку? — дивувався я, — а ніч густа ,хоч тни її. Тільки небо ясніше. Тут ми й зупинилися. Провідникові далі йти нічого. Недалеко границя, до якої зближатимемося попід хребет. Він тільки підожде яку годинку, щоб почути, чи ми пройшли, чи не було якихсь стрілів.

Перед останнім скоком треба було віддихнути. Іван ще раз перепитав про місця, де останньо засідали граничники. Але Луців потішив нас: минувши групу будинків Попадинця, ми безпечні. Бо саме там звикли поляки робити засідки. Або в хаті, або серед будинків. Але там добрі собаки. Коли поляки там, то собаки завзято гавкають, як хтось підходить, коли ж поляків немає, тоді можна йти просто на будинки, і собаки не озвуться. — „Собаки звикли помагати людям у небезпеці!" — завважив філософічно Іван, а Луців радо підтакнув: „А що бисте знали!" Ще хвильку і „з Богом" кинув нам Луців. Це був знак, що відтих скінчився, і треба поспішати. Сам він зник, пітьма проглинула його беззвучно.

Ми рушили в дальшу дорогу. Йти було легше, ніхто не накидав гострого темпу, та й дороги залишилося не багато. Зате ми мусіли частіше ставати, наслухувати, бо були при самій границі. Іван, видно, таки замучився, бо частіше прилягав до землі, щоб приглушувати кашель.

Десь над ранком перейшли ми границю. Чи направду перейшли, я не розбирав, бо все було однакове. Однакова земля й дерева, однаково холодне повітря, але Іван сказав, значить, так воно й мусіло бути. А для підтвердження своїх слів він ішов свобідніше й говорив уже не шепотом, а майже повним голосом.

Ми поволі сходили до першого села, що по чехословацькому боці, села Воловець, заселеного, як усі з цього й того боку Карпат, українцями. Так, як, мабуть, і тисячу років тому. Між людьми з цього й того боку ніякісінької різниці. Вигляд і мова ті самі, тільки з чеського боку вони краще одягнені й відважніші. Не минають чужих, здоровкаються з ними, радо відповідають на запити. Почувають себе господарями. Та й не диво. Історичні бурі змітали з лиця землі держави, розліталися в пух тисячолітні імперії, винайдено порох, друкарське мистецтво, десь мандрували люди по світах і відкривали нові континенти, а в таких селах, як оце, люди жили майже незмінним життям. Все проходило поволі, а зміни неначе крадьки проникали в курні хати і в людські серця. На станиці жандармерії, в суді, очевидна річ в тюрмі, у податковому уряді, де висіли портрети Масарика й Бенеша, була Чехо-Словаччина, а в гірських ущелинах, уздовж рік і доріг розкинулося наше село.

Ідемо серединою залитої болотом дороги. Більше заболотитися нам уже не можна. Але серединою дороги болото таки найлегше. Розбите возами й кіньми, розтовчене маржиною, воно стоїть, як густа ріка. Ніде ні сухого острівчика, ні каменя. Так зайшли ми на станицю. Хоч Іван мав у селі знайомих і навіть по дорозі зустрів людину, яка пізнала його, але заходити в хату не можна. Це — граничне село, напевно є тут платні секретні донощики й, без сумніву, наввипередки з нами гналася вже вістка городами й стежками про нас на граничарську станицю.

Граничники, як усі граничники в світі, зразу почали формальний допит. Такі відомі з практики різних поліцій контрольні, а там ще „перехресні" питання. Граничники, як і всі поліційні працівники, думають, що вони неперевершені в ставленні цих питань, і ніхто підозрілий не вимкнеться з них. Хай питають. Це для них і служба і розривка у цій забутій закутині. А коли ми вже в різних кімнатах відповіли на всі запити, нас звели докупи й потрактували добрим чеським сніданням.

(Далі буде)

СПИСКОПИ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ І ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКОВ НА ПРЯШІВЩИНІ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

вань. Нам дорога віра наших предків і дорогий нам і мир, задля якого вже принесено стільки жертв. Того миру не сміємо нічим нарушувати. Толерантність і любов допоможуть нам зберегти мир. Взаємне пізнавання себе, пошанівок один супроти одного допоможуть усунути причини неспокоїв і створити передумови для справді християнського життя в дусі Христової любови. Не хочемо роз'ятрувати давніх ран згадками про болюче минуле, але все ж не можемо його й обминати. Хочемо з нього винести добру науку й оберігатися всього, що суперечить справедливості й християнській любові. Не можемо дозволити, щоб на наше релігійне життя впливали деякі одиниці, що не мають належного підходу до вирішування спірних питань.

Вірани мусять собі усвідомити, що кожен духовник, що посилається їм як душпастир, посилається церковними властями з Божим благословенням так, як говорив Христос: „Як мене післав Отець, так і я посилаю вас: Ідіть до всього світі й навчайте всі народи". Миряни мають прийняти свого священика як Божого посланця. Тому просимо вас, щоб ви не перешкоджували в виконуванні церковних обов'язків священикам і мирянам іншої Церкви. Знаємо, що для богослужень потрібні храми так для одної як і для другої Церкви, а тому чимскоріше будемо намагатися поробити всі кроки, щоб храми могли бути вживані згідно з потребами й домовленням поміж обома Церквами, себто їх представниками.

Якщо любов буде першоначалом того намагання ,віримо, що й це болюче питання зможе бути вирішеним для замирення вірян. Ця любов не стерпить взаємних нападів та висміювання ні не дозволить вносити ворожнечу й розсвареність поміж вірян обох Церков у тій ділянці. Рахуємо тут у наших любих вірян на добру волю, що є єдиним шляхом до порозуміння і встановлення миру.

Це наше рішення і наше намагання випливає зі шляхетних рішень II Ватиканського собору та в зустрічі Святішого Отця з екуменічним патріярхом Його Святістю Атенагорасом, що змагаються за братню єдність християн в дусі Євангелія.

Сестрина Римо-католицька Церква шанує й цінить віровизнання членів обох Церков, Греко-католицької й Православної, й є зацікавлена в нормалізації їх взаємин і тому вітає намагання представників названих Церков до внормалізування їх взаємовідносин. Вона не відтягається ні від братньої допомоги при визначенні своїх храмів.

З радістю повідомляємо вас, що була створена мішана комісія з представників зацікавлених Церков для вирішування поодиноких спірних питань на релігійному відтинку.

Дорогі миряни! Хай ця наша спільна заява буде свідоцтвом живої християнської любови і доброї волі, які мають панувати між християнами, що живуть у нашій дорогій країні, а яким над усе дорогий мир ,принесений нашим Спасителем.

Любов і благословення з вами!

За Греко-католицьку
і Римо-католицьку Церкву

Д-р Василь Гопко, єпископ
Д-р Штефан Уйгелі
Д-р Ян Мурін
Штефан Ондерко,
капітулярний вікарій, Кошиці.

За Православну Церкву:
Митрополит Доротей
Єпископ Николай
Єпископ Кирило

М. Грицков'ян переобраний на голову...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

дою. З рамени ГУправи активно працював філятелістичний Відділ під керівництвом д-ра Б. Гука-Скали, який видав між іншим чотирибарвні конверти - привіти з нагоди відвідин у Канаді і ЗСА Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа Сліпого. Т-во колишніх Вояків УПА, спільно з Крайовим Комітетом для відзначення 25-річчя створення УПА, провели і провадять жваву видавничу діяльність. Вже вийшла друком праця „Ідея і Чин" збірних авторів, у співпраці з Видавництвом Ю. Середяка та Українським Видавничим Інститутом — книга еспанською мовою Енріка М. Кодо „Повстанці за залізною заслоною" — історія УПА; в Канаді ще перед Новим Роком з'явиться велика антологія поезій, присвячених УПА „Слово і Зброя", в тому й упівських авторі з майже 70 біографічними відомостями про авторів; вже підготована до друку англійською мовою книжка Ю. Тиса - Крохмалюка „Історія УПА" а проф. Л. Шанковський наближається до закінчення понад 700 сторінк. документальної та ілюстрованої фотодокументами праці про УПА, з використанням сотень чужомовних документів, що вийде українською мовою. Учасники З'їзду вважали, що виділені 1 500 долярів на видання другого тому спогадів „В рядах УПА" є замалою сумою, і тому треба посилити збірку на видавничий фонд. Інж. С. Голяш закликав творити Архів з тим, щоб потім відкрити Музей Української Повстанської Армії, де збережуться документи і реліквії — особисті речі упівців, принесені в рейдах на Захід. Один час на З'їзді перебували в характері гостей представники іншого товариства — Об'єднання кол. Вояків УПА. Заля, де відбувався З'їзд, була прикрашена великою Виставкою пам'яток УПА, зібраною Володимиром Харуном — близько 1,000 експонатів. Присутні оглядали з цікавістю і два великі олійні образи на упівську тематику, ще не підписані, бо прислані на Мистецький Конкурс ,проголошений Крайовим Комітетом під керівництвом Л. Футали - Лагідного: незабаром жюрі оголосить наслідки того Конкурсу. У суботу увечорі в тій же залі відбулась товариська вечірка, з участю понад 200 осіб, в тому й молоді. Головне слово виголосив проф. Л. Шанковський, підкреслюючи нерозривний зв'язок УПА з українським народом. Після виголошення численних усних і надісланих привітів у приявності гостей від багатьох установ і організацій, між якими УНС репрезентував головний предсідник Йосип Лисогір, — відбулась мистецька частина. Учасники з'їзду брали участь у недільних Богослуженнях в обох українських церквах. Нову Головну Управу Товариства кол. Вояків УПА ім. ген. хор. Т. Чупринки в ЗСА і Канаді обрано в такому складі: голова Микола Грицков'ян, заступники голови М. Фриз і інж. С. Голяш, секретар Л. Футала, скарбник І. Ділай, фінансовий референт Я. Кіцюк, Відділ Філятелії — д-р Б. Гук; члени Головної Управи: М. Черешньовський, М. Сидор, Р. Глушко, М. Шашкевич, В. Кульчицький; Контрольна Комісія: голова Мирослав Климко, Марія Голяш — заст. голови, члени — О. Дашко, Марія Кульчицька; Суд Чести: голова Михайло Ковальчин, члени В. Хома та М. Мицьо. З'їзд закінчився відспіванням українського національного гимну „Ще не вмерла Україна".

Відкриття великої виставки ОМУА

В неділю 15 грудня ц. р. о год. 1 по пол. буде відкрита в ґалерії Українського Літературно - мистецького Клюбу в Ню Йорку 15-та виставка Головної Управи Об'єднання мистців українців в Америці, на якій будуть репрезентовані 45 мистців, малярів і скульпторів із 113 експонатами. Виставка триватиме впродовж до 29-го грудня включно; щодня від години 5:30 до 8 години веч. і в суботи та неділі від 12:30 до 8 веч.

МЕРТВІ ДОГМАТИКИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

рить атмосфери нетерпимости до націоналізму!"

Московські найвищі функціонери, які — за свідченням югославського мислителя Мілована Джіласа — самі вже давно перестали вірити в комунізм, даремно намагаються нацьковувати навіть в окупованій Чехо-Словаччині кляси на кляси. У висліді окупації Москва стягнула на себе справедливий гнів усіх народів тієї країни. Як „комунізм" ще донедавна виступав в образі гробокопателя вільного життя вільних народів, так могутня сила націоналізму починає виступати тепер на світовій арені в ролі гробокопателя, не „комунізму", бо то карломарлівський блеф, а реальної і старшної тюрми народів — так зв. Совєтського Союзу.

Тим часом, у шовіністичному засліпленні Москва дає вже й такі вказівки „республіканськими" газетами, яких не було й за Сталіна. Наприклад, у „Молоді України" з 30 листопада якась Г. Ратомська дописалась до того, що „рік 1922-й, рік створення СССР, став роком об'єднання руху народів нової революційної Росії". Таке, царського типу, витягання з нафталіни поняття „Росії" з „її народами", в тому числі й українським — ще одно свідчення про імперський дух і суть московського так званого комунізму.

(Арт.)

СТОРІЧЧЯ „ПРОСВІТИ" ВІДЗНАЧЕНО УРОЧИСТИМИ ЗБОРАМИ УККА...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

розвитку „Просвіти" на Закарпаті. Закінчено урочистість прочитанням і схваленням Звернення до Українського Громадянства у Сторіччя „Просвіти", що його підписали присутні на залі члени Екзекутиви й Політичної Ради УККА та члени колишніх Головних Виділів „Просвіти" і Головної Канцелярії: ред. Б. Кравців, д-р А. Фіголь, д-р. Я. Падох, д-р М. Ценко, інж. Р. Білинський, пані Н. С. Дорошенко - Савченко, пані М. Біскупська. Свої привітання надіслали й запрошені до участи в урочистості інж. М. Хронов'ят, ред. Ю. Тарнович, дир. С. Магаляс та інсп. П. Петрик. Текст звернення буде надрукований в наступному числі „Свободи".

УКРАЇНЕЦЬ НА ЧОЛІ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ КОМІСІЇ КАНАДИ

Оттава. — В кінці листопада повернулась із Західньої Европи технологічна комісія федерального уряду Канади. Її очолював інж. Микола Світуха, який працює в складі уряду, у відділі матеріялів індустрії. Комісія студіювала наймодернішу сталеварну технологію в 25 великих сталеварнях, у 5 країнах Західньої Европи.

ПОВІДОМЛЕННЯ РЕДАКЦІЇ

Між численними дописами з прерізних імпрез в наших громадах, часто трапляються такі, що їх надіслано без супровідного листа і без підпису, чи з такими підписами, як „громадянин", „парафіянин", „спостерігач" і подібне, що на одне виходить.

У зв'язку з цим інформуємо:

Редакція воліла б, щоб кожний допис був підписаний повним іменем і прізвищем його автора. Проте, як автор собі цього з будь-яких причин не бажає, він може підписати допис чи статтю криптонімом, але редакція мусить знати його повне ім'я і прізвище та точну адресу.

2. Усі листи і дописи, які приходять без підпису, вважається за аноніми навіть тоді, як на коверті є адреса висилача. Їх не будемо друкувати ані полагоджувати.

Редакція

64-ий ВІДДІЛ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

улаштовує, як щороку

РІЗДВЯНИЙ БАЗАР

в днях від 14-22-го грудня 1968 року
у ВЛАСНІЙ ДОМІВЦІ
в Укр. Народному Домі в Ню Йорку, кімн. ч. 31/III
НА БАЗАРІ МОЖНА НАБУТИ ГАРНІ ДАРУНКИ НА МИКОЛАЯ І РІЗДВО, ЯК ТЕЖ КУТЮ, МАК, ГРИВИ, ОРІХИ, КАРТИНИ, КНИЖКИ ТА СВЯТОЧНІ КАРТКИ.
Базар відкритий:
в СУБОТИ та НЕДІЛІ від 12-ої до 7-ої веч.,
в інші дні від 7-ої до 9-ої ввечір.
ГОСТЯМ РАДІ.

Літературно-Мистецький Клюб у Філядельфії, Па.
НЕДІЛЯ, 15-го ГРУДНЯ 1968
Заля „ЕТКАЛ СОСАЙТІ"
1906 Ріттенгавз Оквер
ТЕТЯНА АРА
КОЛЬОРАТУРНЕ СОПРАНО
СПІВАЧКА ОПЕРНИХ ТЕАТРІВ В ІТАЛІЇ
у власному концерті арій і пісень
У програмі арії з опер композиторів: Белліні, Верді, Доніцетті, Пуччіні й Россіні та пісні українських композиторів: Кос-Анатольського, Гулак-Артемовського, Бобикевича, Лисенка, Січинського й Стеценка.
При фортепіяні:
РОКСОЛЯНА ГАРАСИМОВИЧ
Початок о год. 5:30 веч.
Вступ за програмками, які можна набути в крамницях „Оріон", „Ельдорадо" та пп. Лукасевичів.

НА —
- УРОДИНИ
- ІМ'ЯНИНИ
- СВ. МИКОЛАЯ
- РІЗДВО
- НОВИЙ РІК

передплатіть для своїх ДІТЕЙ, ВНУКІВ, ХРЕСНИХ ДІТЕЙ
дитячий журнал
„ВЕСЕЛКА"
РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА 4.00 ДОЛЯРИ
Передплатники, які до 31-го грудня ц. р. заплатять наперід за два роки, одержать безплатно один річник — поодинокі числа — з попередніх років.
"SVOBODA"
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303, USA

Увага! Увага!
Вже появились і є до набуття в усіх українських книгарнях кіосках і т. п. у вільному світі.
НОВА ВИШИВКОВА СЕРІЯ РІЗДВЯНИХ КАРТОЧОК
Ч. 40 „Спочив на сіні Бог необнятий" — мист. В. Мошинський
Ч. 41 „По водохреці на Гуцульщині" — мист. В. Залуцький
Ч. 42 „Днесь поюще" — мист. В. Доброліж
Ч. 43 „Різдвяна ніч" — мист. В. Доброліж
Ч. 44 „Вже перша зірка засяла" — мист. Ю. Крайківський
Здоровіть знайомих, приятелів та рідних в Україні найпопулярнішими „вишивоними" карточками. До набуття також **Наетінний Календар на 1969** з картиною „Сватай мене козаченьку люблю тебе дуже" у вінок, мист. И. Фіяленко.
В-ВО ТАРАС БАРАН
24 Pine Ave. E. Montreal, Que. 130. Canada. Tel.: 849-6540

РІЗДВЯНИЙ ПОДАРУНОК, ЩО НІКОЛИ НЕ ЗАБУДЕТЬСЯ!
ПОДБАВШИ ПРО ФОНДИ ДЛЯ ВИСОКОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ, ВИ МОЖЕТЕ ЗАПЕВНИТИ МАЙБУТНЄ ВАШИ ДИТИНІ!
Дідусі і бабусі, батьки, свояки чи приятелі можуть забезпечити готівкові стипендії на університетські студії для кожної дитини до 8-го року життя, вписавши її до
ВИСОКОШКІЛЬНОЇ СТИПЕНДІЙНОЇ ФУНДАЦІЇ
(НЕ-ПРИБУТКОВА ОРГАНІЗАЦІЯ)
Місячна вкладка в сумі $9.00
впродовж 17 років за дитину, вписану до ВОФ перед закінченням першого року життя, забезпечить їй готівку на стипендію впродовж чотирьох років на загальну суму $4,500.00
Вкладки за дітей після одного року життя дещо вищі.
Студент може вписатись на кожний визнаний університет чи коледж у світі. Стипендію виплачується навіть тоді, як студент одержить і користується іншими стипендіями. Всю нагромаджену з вкладок суму, крім відтягнення на адміністраційні видатки, можна в кожному часі вибрати. Всі зібрані фонди складається і вони перебувають під опікою КАНАДА ПЕРМАНЕНТ ТРАСТ КОМПАНІ, один з найбільших банків Канади.
Щоб одержати подрібні інформації про ВИСОКОШКІЛЬНУ СТИПЕНДІЙНУ ФУНДАЦІЮ, пишіть до:
Ukrainian National Association, Inc.
Mr. Bohdan Zorych, Canadian Director
18 Leland Avenue, Toronto 18, Ontario
Tel.: (416) 239-7564
Please forward detailed information about the Higher Education Scholarship Foundation and the cash scholarship plans.
Name .....
Address .....
.....
No. of children up to 8 years of age .....

ПОДЯКА

Дня 5-го жовтня 1968 року заснув на віки наш Найдорожчий МУЖ, ТАТО і ДІДУНЬО

бл. п. ІВАН МИХАЙЛІВ

Цією дорогою висловлюємо нашу щиру подяку Всім Тим, що причинилися до звеличання пам'яті Покійного, жертвуючи квіти, пожертви на Служби Божі та Всім Тим, що жертвували $330.00 на Фонд Катедри Українознавства в Гарварді.

Наша щира подяка Всім Тим, що участю в Парастасі дня 8-го жовтня ц. р. та у похороні, 9-го жовтня 1968 р. віддали останню пошану Покійному.

ВОЛОДИМИРА — дружина з Родиною

Замість поминок
по бл. п. ІВАНОВІ МИХАЙЛІВ
складаємо 20.00 долярів
на Фонд Українському Воєнному Інвалідові.
РОДИНА

ПОДЯКА

15 вересня 1968 року несподівано та передчасно відійшов від нас у Вічність наш Найдорожчий та Незабутній МУЖ, БАТЬКО, БРАТ, СТРИЙКО, СЕСТРІНОК і ШВАГЕР

бл. п. мґр. ЯРОСЛАВ СТЕПАН СПОЛЬСЬКИЙ

Похоронено Його 18 вересня ц. р. на цвинтарі „Проспект" у Торонті.

Горем прибиті складаємо найщирішу подяку всім, які причинилися до облегшення нашого безмежного горя у той важкий для нас час.

Зокрема щиру і сердечну подяку складаємо:

Всечеснішим Отцям: о. д-рові Б. Липському — парохові Свято-Миколаївської церкви, о. д-рові Р. Данилякові, о. П. Хоминові, о. І. Сиротинському, о. В. Лавришинові, о. д-рові М. Стасеву, о. В. Желкевичеві, о. Ю. Микитишині, о. С. Хабурському, о. Р. Набережному зі Скарборо і о. Гр. Онуфреву з Ніягара Фалс — шкільному товаришеві Покійного — за відправлення Панахид, заупокійної Служби Божої з похоронним відправами в церкві св. Миколая та за відправу жалобного Богослуження в сороковий день від дня Його смерти.

Чоловічому хорові О.СУМ „Прометей" та його диригентові мґр. В. Кардашеві за відспівання Панахиди.

О. д-рові Б. Липському за прощальні слова в церкві, о. І. Сиротинському, ред. О. Матлі і д-рові Я. Падохові — на цвинтарі, а проф. Т. Залеському, інж. Б. Підгайному і адв. С. Фролякові за спомини в сороковий день.

Друзям Покійного, що несли домовину, а саме: І. Бойкові, В. Бибикові, адв. С. Фролякові, В. Кривинокові, д-рові Я. Падохові, д-рові М. Ценкові, Р. Чолканові і О. Матлі.

Чоловічому Кошеві Пластової Станиці в Торонті за зорганізовану участь у Панахидах, а зокрема 15-му куреневі ім. Івана Чмоли за участь у Панахидах і похоронних обрядах.

Директорові, Братові Станіславе і Учителям школи Де Ля Саль за участь у Панахидах, за жертви на Заупокійні Служби Божі та за вислови співчуття, як також Братові Бертрандтові та учням кляси 11 „Б" за зорганізовану участь у похоронних відправах.

Головній Управі ЛВУ, Централі ОЖ ЛВУ, СФУЖО, ЛУКЖ — Торонто, Крайовій Пластовій Старшині, Пластовій Станиці Торонто, Загонові „Червона Калина": 5-му Куреневі Пластунів-Сеньйорів і 23-му Куреневі старших Пластунів; пл. кур. „Чорноморці", „Гомонові України", Управі Патронату НТШ Сарсель (Франція) в Канаді, Відділові КУК в Торонті, СТ „Україна", УСК „Тризуб", Кредитовій Кооп. „Будучність", Укр. Народному Союзові, Укр. Роб. Союзові, Об'єднанню Українсько-Канадських Юристів, КЕ УНО, Об'єднанню Українсько-Канадських Підприємців і Професіоналістів і Українському Технічному Т-ву, за вислови співчуття, зложення квітів і пожертви на Енциклопедію Українознавства, Визвольний Фонд і інші народні цілі.

За розраду у нашому безмежному горю і поміч — панству С. і С. Фролякам, Р. і Л. Чолканам, В. і О. Кривинокам, д-рові С. Кучменді, д-рові М. Кушнеті, Сусідам і Приятелям, а також Товаришам і Товаришкам Юрка, Христі і Мирона.

Товаришам Покійного, д-рові М. Ценкові з Філядельфії та д-рові Я. Падохові з Ню Йорку, за приїзд до Торонта і участь у похоронних обрядах.

Приятелям, Знайомим, Співпрацівникам фірми Р. Чолкан і С-ка за зложення квітів на домовину Покійного, замовлення Служб Божих, пожертви на Енциклопедію Українознавства, Визвольний Фонд і інші народні цілі для вшанування пам'яті Покійного, та за письмові, телеграфічні, телефонічні й усні вислови співчуття і розради.

Пресі: „Гомін України", „Свобода", „Наша Мета", „Новий Шлях", „Вільне Слово" — за поміщення некрологів і статтей про Покійного та радіопрограмам В. Шаркана у Бофало й „Пісня України" в Торонті.

Представникам Організацій, Їх Членству й Усім, що взяли участь у Панахидах і Службі Божій з похоронними відправами та відпровадили Покійного на місце вічного спочинку.

Всечеснішим Отцям і пл. сеньйорам: о. д-рові В. Ковликові і о. Л. Гузареві, приятелям Покійного з Загону „Червона Калина", за відправу Панахиди, окремо о. Л. Гузареві за слова прощання та Загонові „Червона Калина": 5-му Куреневі Пластунів-Сеньйорів і 23-му Куреневі Старших Пластунів та Комітетові Стрийщини за влаштування Панахиди в сороковий день від смерти і поминальні сходини присвячені пам'яті Покійного зі спомнами д-ра Я. Падоха і проф. О. Савчинського, які відбулися в Ню Йорку 26 жовтня 1968 р.

Всім щире Спасибіг!

МАРІЯ — дружина
ЮРКО — син
ХРИСТЯ — донька
МИРОН — син
РОМАН — брат з Родиною
АНДРІЙ — братанич
Ближча і дальша Родина в Канаді, ЗСА й Україні

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ МЕТРОПОЛІТАЛЬНОЇ ОКРУГИ НЮ ЙОРКУ

Субота, 14-го грудня 1968 року
Початок год. 7:30 веч.
Заля Українського Народного Дому
при 140-142 Друга Евеню
в Ню Йорку, Н. Й.
Квитки вступу у передпродажу в усіх секретарів місцевих Відділів УНС Нюйоркської Округи і Ню Джерзі. Вступ 10 дол. від особи.

запрошує Українське Громадянство Ню Йорку, Ню Джерзі й околиці, на

Ювілейний Бенкет

75-ЛІТТЯ „СВОБОДИ"
та 35-ЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОГО ТИЖНЕВИКА

В ПРОГРАМІ:
Відкриття: адв. Іван Флис — голова Окружного Комітету Відділів УНС, який передасть провід Ювілейного Бенкету мец. Р. Гуглевичеві, Вечеря, промова головного редактора „Свободи" Антона Драгана, ювілейна гумореска Івана Керницького-Ікера, Український Танцювальний Ансамбль під мистецьким керівництвом п-ні Осененко з Гемстеду, Лонг Айланд, Н. Й. та привіти Головного Уряду УНС та Центральних Організацій.

Подумано про влаштування виставки присвяченої тим ювілеям.
Своєю присутністю докажім, що нам дорога наша преса у Вільному Світі. Ювілейний Комітет

$ CHOOSE YOUR FINANCING $

AS CAREFULLY AS YOU CHOOSE YOUR CAR

Up to 36 Months to Pay

Amount Required	Note Amount	36 Monthly Payments*
$1,000	$1,183.68	$ 32.88
1,500	1,775.88	49.33
2,000	2,367.72	65.77
2,500	2,959.56	82.21
3,000	3,551.40	98.65
3,500	4,143.60	115.10

LOANS CAN BE ARRANGED AT ANY OF OUR OFFICES

CALL 434-4800

* PAYMENTS INCLUDE CREDIT LIFE INSURANCE
Used Cars Also Financed At Low Rates

HUDSON COUNTY National Bank
HC NB
JERSEY CITY
BAYONNE HOBOKEN UNION CITY WEEHAWKEN GUTTENBERG NORTH BERGEN
Member Federal Deposit Insurance Corporation

ПРИЙМАЄТЬСЯ ОГОЛОШЕННЯ СВЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ У „СВОБОДІ"

Адміністрація „СВОБОДИ" повідомляє, що йдучи назустріч загальним побажанням, вона й в цьому році призначить окремі шпальти збільшеного Різдвяного числа на оголошення традиційних святочних привітів і побажань.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ:

1 цаль через 1 шпальту	$ 3.00
1 цаль через 2 шпальти	5.00
2 цалі через 2 шпальти	10.00
3 цалі через 2 шпальти	15.00
4 цалі через 2 шпальти	20.00
5 цалів через 2 шпальти	25.00
6 цалів через 2 шпальти	30.00

та в інших розмірах.

Треба сподіватися, що загал нашого Громадянства використає цю нагоду, щоб передати свої традиційні побажання та дати про себе знати своїм рідним, приятелям та знайомим навіть в найдальших закутинах світу, куди навряд чи звичайна пошта занесла б таку вістку. Великий тираж „СВОБОДИ" та відповідний зміст збільшеного святочного числа, надають таким побажанням окремої вартости і значення.

ОГОЛОШЕННЯ ПРИЙМАЄТЬСЯ:
ДО ЧИСЛА
за новим стилем до 16-го ГРУДНЯ 1968 року,
за старим стилем до 30-го ГРУДНЯ 1968 року

Зголошення святочних побажань, **РАЗОМ З ГРОШЕВОЮ ОПЛАТОЮ**, залежно від величини оголошень, надсилати до:

"SVOBODA"
83 Grand Street Jersey City, N.J. 07303

КНИЖКА
найкращий і найбільш відповідний дарунок на
РІЗДВО і НОВИЙ РІК

СПИСОК ч. 1

Лука Луців: **Іван Франко — Борець за національну і соціяльну справедливість**	$ 9.50
Історія української культури, Том. І. Мітологія-Побут-Письменство	12.00
о. Лебедович Іван: **Полеві духовники УГА.** Тверда оправа	8.00
М'яка оправа	6.00
Паньківський Кость: **Роки німецької окупації**	7.00
Паньківський Кость: **Від Комітету до Державного Центру.** Тверда оправа	7.00
М'яка оправа	5.50
За волю України — Історичний Збірник з нагоди 50-ліття збройного виступу Українських Січових Стрільців	12.00
Д-р Михайло Данилюк: **Записник повстанця.** Тверда оправа	5.00
М'яка оправа	3.50
Антонич В. Ігор: **Зібрані твори**	5.00
Дашкевич Р.: **Артилерія Бригади СС в боротьбі за Київські Золоті Ворота**	3.00
Дудко Ф.: **Моя молодість**	1.50
Заклинський М.: **Дмитро Вітовський** — громадський діяч, ідеолог УСС, Державний Секретар Військових Справ ЗОУНР	1.50
Кедровський В.: **Обриси минулого**	2.50
Купчинський Роман: **Скоропад** — альбомне видання. Прекрасні ілюстрації — 90 — **Едварда Козака**	5.00

Замовлення слати:
"SVOBODA"
83 Grand Street Jersey City, N.J. 07303

Вступайте в члени УНСоюзу!

Праця
HELP WANTED MALE

ПІСЛАНЦІ
Повний час або на кілька годин, ранком або по пол. Мужчини в зрілому віці або студенти. Мусять говорити, читати і писати по-анг. Голоситись особисто.
201 W. 46th Street
(2nd Floor) New York City

МЕХАНІК
Машинерія пакування. Добрі умовини праці. Добра початкова платня. Великі бенефіти.
Mr. Westphal (914) 664-7800
150 N. MacQuesten Pkwy
Mt. Vernon, N.Y.

- **MACHINISTS**
- **TOOL & DIEMAKERS**
- **SHEET METAL SET-UP MEN**

Steady Job. Good Pay. For right men — all benefits.
Garden State Metal Spinning & Stamping Corp.
1000 Clinton St., Hoboken, N.J.
(201) 656-3000

MOLD MAKERS
and Experienced Apprentice
Experienced men wanted for modern, well established, well equipped firm offering very liberal company paid benefits with competitive wages. Minimum 58-hour week.
L & Z TOOL AND ENGINEERING INC.
U.S. Hwy, 22, Westbound
(Adjacent to Blue * Shopping Center)
Watchung, N.J.
322-2221 and 322-2220

ВІДКРИВАЄТЬСЯ КАРІЄРА для **ДРУКАРІВ** портретів, ретушування, ляб. техніків і учнів. Вел. нагода для досвідчених і учнів. Багато ком. бенефітів, вл. уділ з доходу, пенсія, забезпечення і т. д. **Call (201) 241-1010 for appointment. Buses 45, 49 & 94.**
National Color Lab.
306 W. 1st Avenue
Roselle, N. J.

Attention!
J. E. BURKE CO. needs
General Factory Workers. Play ground equipment. Only those interested in steady work need apply. Age no barrier.
J. E. BURKE, US Rt. 1 at College Bridge
New Brunswick, N.J.

ДОСКОНАЛА НАГОДА
для мужчин навчитися цікавого фаху, як гравірування гумових печаток в одній з керівних вироб. Rubber Printing Plates for Box Die Industry. Ці особи мусять мати добрий зір і тривку руку. Добре було б мати якийнебудь досвід в мистецтві або тій ділянці. Висока платня і всі бенефіти.
Тел. Mr. Melnitschenko — **(201) 864-8600**

FENCE INSTALLERS
Dependable men with Chain Link experience for shop & field work. Steady work. Benefits. Excellent opportunity for right men.
Propertyguard Fence Inc.
590 Lyons Avenue
Irvington, New Jersey
(201) 373-1800

The following openings offer a liberal benefit program including profit-sharing and excellent job security:
MACHINIST — Diversified work on general machine shop equipment from prints, sketches, and verbal instructions.
MAINTENANCE MECHANIC — Duties include the construction and repair of machinery and facilities. Light experience will be considered.
POWER PRESS OPERATORS — Die Cutting operation offers chance for advancement to setup position.
MACHINE OPERATORS — Operate variety of machinery used in manufacture and conversion of coated abrasives.
MATERIAL HANDLERS — Several needed. Certain areas require understanding of basic arithmetic.
Clover Mfg. Co. 327 Main Ave.
Norwalk, Conn.
Contact Larry Bedosky or Joe Rossi. Tel. (203) 847-4515

INSPECTORS — Electrical & Mechanical, **Sheet Metal, Wiremen, Assemblers, Machinist, Millers, Drill Press, Power Press & Tool Crib Attendants.** With some experience.
Taller & Cooper, Inc.
Div. Litton Industries
75 Front St., Brooklyn, N.Y.
(212) 858-0500

EXPERIENCED
MECHANICS — HELPERS
And Experienced
BODY MEN
Light welding. Steady jobs.
Oneida Motor Freight
Commercial Avenue
Carlstadt, N.J.
(201) 933-6000, Ext. 207

Праця
MALE & FEMALE

ЗАГАЛЬНА ФАБРИЧНА ПРАЦЯ
• Metal Working • Wiring • Assembly • Packing
Досвід неконечний. Приємне місце для праці. Платня $1.75 на годину на початок.
Aurora Electric Co.
87-21 121st Street
Richmond Hill, N.Y. 441-1600

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

Марки і карточки у шану Сторіччя „Просвіти"

Вшановуючи Сторіччя „Просвіти", яке відзначує українська спільнота у вільному світі, Інститут „Просвіти" у Вінніпеґу видав спеціяльні марки, які напевно зацікавлять численних збиранів та тих, хто дорожить спогадом про „Просвіту", брав участь у її праці чи свідомий її ролі у відродженні українського народу.

Марки „Просвіти вийшли аркушиками по 20 штук у кожному, разом 1,500 зубкованих і 600 різаних акрушиків. У кожному аркушику є вгорі 10 марок (два рядки по 5 штук) з синім рисунком на зеленому тлі та 10 марок (теж у двох рядках по 5 марок) з малиновим рисунком на зеленому тлі, разом 20 марок, друкованих чотирьома колірами. Зміст марки: Відома емблема „Просвіти" (жінка з піднятим смолоскипом у графічному оформленні мистця Святослава Головчинського, над нею напис „Сторіччя Просвіти — 1868-1968 під нею „Інститут „Просвіти", Вінніпеґ - Канада" Крім цього наверху аркушика великий напис „Через Просвіту до відродження України" і внизу „Видання Канадійсько - Українського Інституту Просвіти у Вінніпеґу". Цілість вирізняється естетичним смаком і робить справді добре враження.

Доповнюючи видання марок, Інститут Просвіти видав ще також дві поштові карточки, з тим же самим побільшеним рисунком синьо-жовту і малиново-зелену. Карточки пригожі для кореспонденції в час Сторіччя Просвіта, а для збирачів марок вони ще й вартісні з наліпленою на лицевій її стороні маркою „Просвіти" того ж, чи контрастового коліру, що й карточка, бо ті дівони творять колекторську т. зв. максималку (той самий рисунок на карточці, що й на марці, часто ще з пропам'ятною печаткою). І марки і карточки, виконала відома із своїх прецизійних робіт друкарня М. Білика у Вінніпеґу.

Інститут Просвіти радо перешле збирачам аркушики марок, які коштують по 1 долярові кожний, а теж комплект карточок максималок з 6-ох штук з усіми комбінаціями марок з карточками по ціні 1 доляр за комплект.

Адреса Інституту Просвіти 777 Причард Аве., Вінніпеґ 4, Манітоба, Канада.

Вислід змагань українських клюбів

УСК Ню Йорк переміг минулої неділі, 8-го грудня, німецьку дружину „Гота" у футбольних змаганнях з циклу гор за Чашу ЗСА з рахунком 2:0. Ворота для УСК-у здобули: Керр і Мек Кулі.

„Чорноморська Січ" Нюарк здобула високу перемогу 4:1 над дружиною „Кінгс" з Гартфорду в мистецьких змаганнях Американської Футбольної Ліги. Стрільцями воріт для „Ч. Січі' були: Р. Овісдо 3 і В. Чижович 1.

Доля українських княжих скарбів

Київ. — Лише на Старокиївській Горі в історичній столиці України за останній час, розповідає „Культура і Життя" з 17 листопада, „досліджено 5 кам'яних палаців, залишки Десятинної церкви, розкопано близько 30 жител і ремісничих майстерень, виявлено понад 15 скарбів золотих і срібних ювелірних виробів". Газета свідчить, що „більш як третина всіх скарбів на території СССР" знайдена в Києві. Але де ці скарби? „Величезну кількість цінностей зарито на території Києва протягом його багатовікової історії. У найбільших музеях країни можна побачити чудесні речі, що виблискують золотом і сріблом, переливаються різноманітними кольорами дорогоцінних каменів, вражають філігранною технікою обробки, художньою досконалістю. Багато їх взято з тих 60 скарбів, що знайдені на території древнього Києва". Між виставленими в музеях різних міст СССР, очевидно, найбільше в Москві й Ленінграді, українськими золотими і срібними скарбами з княжих часів є: „золоті і срібні князівські діадеми та барми, речі боярсько-дружинного кола, колти, гривні, браслети, сережки, персні ,скроневі кільця і монети".. Більшість із цих речей українці, навіть кияни, ніколи не бачили, особливо княжих монет, на яких зображено історичний український герб-Тризуб. Незабаром у Києві буде відкрито „Музей історичних коштовностей" — а не документів. Виставлювані в Москві й ін. містах СССР київські історичні знахідка трактується як зразки „древнього російського мистецтва".

Посмертні згадки

ІЛЕЧКО ДМИТРО, довголітній член Б-ва св. Володимира — 179 Відд. УНС в Ст. Люїз, Мо., помер 6 листопада 1968 р. на 77 р. життя. Покійний нар. в Зах. Україні. Полишив у смутку дружину Анну, сина Андрія та 2 дочки: Катерину і Стелу та внуків. Похорон відбувся 9 листопада 1968 року з Укр. Кат. Церкви на Резорекшен цвинтар, при участі родини, членів 179 Відд. та приятелів.
Вічна Йому Пам'ять!
Управа

Д-Р ПАРАЩАК ПАВЛО, член Б-ва св. Володимира — 179 Відд. УНС в Ст. Люїз, Мо., помер 6 жовтня 1968 року на 50 році життя. Був. Союзовий лікар для Відд. в Ст. Люїз. Ціла сім'я Покійного належить до УНС. Полишив у великому смутку дружину Аніту, 2 синів: Павла і Догласа, дочку Дебру, родичів Михайла і Анну Паращак та сестру Созію. Похорон відбувся 10 жовтня 1968 р. з кат. церкви „Голи Фондерс" на Резорекшен цвинтар, при великій участі приятелів, лікарів, родини та знайомих. Покійний був президентом одного шпиталя.
Вічна Йому Пам'ять!
Управа

ТАРАС ДАНИЛЮК, член 190 Відд. УНСоюзу в Пеорії, Ілл., помер 30-го листопада 1968 р. на 84-му р. життя. До ЗСА перед першою світовою війною з Волині і довший час належав до УНСоюзу та був предсідником 190-го Відд. Полишив у смутку дружину, 2 синів, 4 внуків і правнука. Похорон відбувся 2 грудня 1968 року і похоронений на цвинтарі св. Йосифа.
Вічна Йому Пам'ять!
С. Кобилянський

Праця
HELP WANTED FEMALE

ЖІНКА
в зрілому віці, досв. господиня, легке куховарення, мусить любити дітей, в заміну за прив. кімнату + харч, в присм. домі + $35.00 на тиждень. Мешк. в Northport, L.I.
(516) 543-5444 - (516) 261-0323

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СУБОТА, 14-го ГРУДНЯ 1968 р.

АМСТЕРДАМ, Н. Й. Збори Т-ва І. Франка — 266 Відд. о год. 7:30 веч. в залі Гор. Клюбу при Теллер вул. На порядку: вибір Управи на 1969 рік та справа відсвяткування 75-ліття УНСоюзу в Амстердамі. — В. Труфин, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Місячні збори Т-ва Мир — 324 Відд. о год. 7-ій веч. Проситься чл. прибути і вирівняти залеглості. — І. Струк, секр.

НЕДІЛЯ, 15-го ГРУДНЯ 1968 р.

MANVILLE, N.J. Місячні збори Т-ва Т. Шевченка — 349 Відд. о год. 2-ій по пол. в домі Михайла Габера, при Washington Ave. Проситься чл. прибути на збори. — М. Захарко, секр.

ДІТРОЙТ, Міч. Річні загальні збори Б-ва св. о. Миколая — 175 Відд. о год. 1-ій по пол. в УНДомі при вул. Мартін. На порядку: звіти Управи, дискусія і вибір нової Управи на 1969 р. На зборах можна вплатити чл. вкладки. Проситься чл. прибути на збори. — І. Смерека, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Річні збори С-ва Пресв. Богородиці — 36 Відд. в год. 2-ій по пол. в Укр. Амер. Клюбі. На порядку: вибір Управи на 1969 р. Проситься на зборах вирівняти свої залеглості. — Марія Філяс, предсідник, Катерина Ярославська, касир, С. Гунька, секретар.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори 112 Відд. по 2 і 3-ій Службі Божій в церковній залі св. ап. Петра і Павла. Проситься вирівняти вкладки за 1968 рік. — Управа.

БОФАЛО, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. о. Миколая — 127 Відд. о год. 11:30 ранку в церковній залі при Філмор і Онейда вул. Проситься чл. прибути на збори і вирівняти членські вкладки. **Річні збори відбудуться 19 січня 1969 р.** Чл. вкладки можна вплачувати кожної неділі у вище згаданому часі і місці від 11:30-1:30 години. — І. Була, гол., п-ні М. Гаравус, фін. секр., П. Гаравус, касир.

ТОЛІДО, Огайо. Річні збори Б-ва св. о. Николая — 167 Відд. о год. 1:30 по пол. в залі церкви св. Михаїла при 2824 Легрендж вул. На порядку: вибір Управи на 1969 р. — М. Закорчений, предс., І. Вельган, секр.

ПАТЕРСОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Т. Шевченка — 64 Відд. о год. 2:30 по пол. у Вінярського на 482 Мейн стріт. Проситься членство вирівняти вкладки. — Іван Бурний, секр.

ЦЕНТРАЛ ФОЛС, Р. Ай. — ПОТАКЕТ, Р. Ай. Річні збори Т-ва І. Франка — 93-ій Відд. о год. 1:30 по пол. в приміщенні "Trinity Church House", 50 Main St., Pawtucket, R.I. На порядку нарад: звіти Управи і Контр. Комісії та вибір нової Управи на 1969 рік. Проситься прибути на збори, взяти участь в нарадах та вирівняти членські вкладки. В разі малого числа присутніх членів, збори відбудуться на годину пізніше, без огляду на кількість присутніх. — Управа.

МАГОНОЙ СИТІ, Па. Річні збори Т-ва Запор. Січ — 305 Відд. о год. 11-ій рано, негайно після Сл. Божої в церковній залі св. о. Николая. На порядку: звіти та вибір нової Управи на 1969 рік. Проситься чл. обов'язково прибути. — М. Гентош, секретар.

П'ЯТНИЦЯ, 20-го ГРУДНЯ 1968 р.

YONKERS, N.Y. Річні збори Т-ва Подільська Січ — 8-ий о год. 7:30 веч. в залі СУМА, 417 Nepperhan Ave. На порядку: річний звіт і вибір Управи на 1969 р. Проситься чл. прибути і вирівняти залеглі вкладки. — Управа.

НЕДІЛЯ, 22-го ГРУДНЯ 1968 р.

СТЕМФОРД, Конн. Річні загальні збори Б-ва св. Арх. Михаїла — 350 Відд. о год. 2-ій по пол. в парафіяльній залі св. Володимира, 24 Венцель Тер. На порядку: звіти Управи, Контр. Комісії та вибір нової Управи на 1969 р. В неділю рано, буде відправлена ПАНАХИДА за померлих членів Відділу, по співаній Сл. Божій в церкві св. Володимира, того ж самого дня. — Гр. Слобода, предс., Яр. Горбачевський, кас., Т. Фінів, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Річні збори Б-ва св. Йосафата — 217 відд. о год. 2-ій по пол. в Укр. Амер. Клюбі, 292 Гудсон Аве. На порядку: Читання Б-кого Статуту, вибір Управи на 1969 р. і інші важні справи. Проситься прибути на збори і вирівняти залеглі вкладки. — К. Шевчук, предс., Т. Кубарич, фін. секр., С. Мартинюк, касир, В. Колданський, рек. секретар.

НЕДІЛЯ, 29-го ГРУДНЯ 1968 р.

МАЯМІ, Флар. Річні збори 368 Відд. о год. 3-ій по пол. в домі п. В. Подубинського, 3321 N.W. 16th St. Всіх дорослих членів проситься прибути на річні збори. — І. Козира, гол., В. Подубинський, секр.

Найкращий і найбільш відповідний дарунок на Різдво і Новий Рік

UKRAINE: A CONCISE ENCYCLOPAEDIA

Edited by
VOLODYMYR KUBIJOVYC

Published by the University of Toronto Press for the Ukrainian National Association

Тверда оправа — сторін 1186. Ціна: $37.50

Замовлення і належність слати на адресу:
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
81-83 Grand Street Jersey City, N.J. 07303

ARKA Company DEPARTMENT STORE
48 E. 7th ST.
Tel.: GR 3-3550. New York City
РІЗДВЯНИЙ ДАРУНОК:
Українська машина до писання.

Різне

Українське Висилкове Бюро
ROMAN PARCEL SERVICE
141 2nd Ave., New York City
Tel.: GR 5-7430. — Висилаємо
ПАЧКИ з ОДЯГОМ і ХАРЧАМИ в УКРАЇНУ і до СССР. Приготовлено великий вибір матеріялів і різних товарів на висилку для рідних на свята по дуже дешевих цінах.
Уряд. год.: від понед. до суб. 8:30-6, неділя від 10-2 по пол.

Business Opportunity
ДОСВІДЧЕНИЙ
ПРАЦ. ПАРТНЕР
до Sign Shop або бизнес на продаж, повне, нове влаштування, вкл. також вантажне авто, доск. зростаючий бизнес, треба оглянути, щоб оцінити, чудове положення. Ціна на скорий продаж, жадає $7,500, спішить.
Call AU 1-5559, Mr. Smith, or Call 234-9748, Mr. Walker.

Хочете знати, як жевріла іскра української свідомости в другій половині минулого віку і Державу, — то читайте: як народжувалася та сила, яка збудувала Українську
ЄВГЕНА ЧИКАЛЕНКА
„СПОГАДИ"
Цю велику на 504 стор. книжку, читається немов цікаву повість.
Ціна тільки $3.50
Замовляти в:
SVOBODA

Funeral Directors

Theodore WOLINNIN, Inc.
Директор
Похоронного Заведення
123 East 7th Street
NEW YORK, N.Y. (9)
Tel.: GR 5-1437
СОЛІДНА ОБСЛУГА

КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
Completely
AIR CONDITIONED
Займається Похоронами в стейті NEW JERSEY.
Ціни приступні для всіх. Обслуга чесна й найкраща. У випадку смутку в родині, кличте, як в день, так і в ночі
WILLIAM F. RASLOWSKY, Manager
129 Grand Street
(cor. Warren Street)
JERSEY CITY, N.J. 07302
HEnderson 4-5131

SINKOWSKY
FUNERAL SERVICE
4221 PARK AVENUE
BRONX, N.Y. 10457
(near E. Tremont Avenue)
Tel.: 863-2475
Директор
ЙОСИФ СЕНКОВСЬКИЙ
Завідує влаштуванням похоронів в каплицях, положених в кожнім районі міста. Похорони по мінімальних цінах.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку ДАРОМ.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
ORegon 4-2568

ТАРЗАН, ч. 6104. Ітo йде сходами нагору!

— А то буде Тарзан здивований, коли я йому це покажу!

— Камінні сходи! Хтось їх збудував!

— Я погляну, що там є вгорі ,а тоді піду по Тарзана!